

Efektivní využití třídnických hodin při prevenci potíží ve vrstevnických vztazích

Barbora Dědičová

Psycholog, rodinný terapeut

Kontakt:

@ Mgr. Barbora Dědičová –
terap.dedicova@seznam.cz

@ Manželská a rodinná poradna Kladno
tel.: 312292344, 720104096
dedicova@zsi-kladno.cz

Vize a cíle dnešního setkání:

- 🌐 Všichni se budeme podílet
- 🌐 Předáme si vzájemně zkušenosti
- 🌐 Něco si odneseme
- 🌐 Bude nám tu dobře, zasmějeme se
- 🌐 *Časový plán: od 13 do 18 hodin – 60 minut práce, poté 10 minut pauza, na konci 30 minut na diskusi*

Reflexe potřeb účastníků, zakázka dnešního setkání

@ Kytička – očekávání, přání dnešního setkání.

Napsat na žlutý papírek.

@ Lístek – obava, strach dnešního setkání.

Napsat na zelený papírek.

Seznámení

- Ⓢ Náladoměr
- Ⓢ Praktická technika „kolo“ (boty, hrníček, propiska, televize) – reflexe
- Ⓢ Představení se (jméno, co mě baví)
- Ⓢ Jak realizuji třídnické hodiny...
(důležitost, pravidelnost, prostor, zázemí)

Co nám brání realizovat třídnické hodiny?

- Ⓜ Nedostatek času – na třídnické hodiny není v rozvrhu místo
- Ⓜ Malá podpora ze strany vedení školy
- Ⓜ Nikdo nás to nenaučil – pocit menší kompetence (didaktické dovednosti jsou učiteli vlastní, psychologické dovednosti teprve získává – vysoké nároky na učitele)

Proč jsou třídnické hodiny důležité?

- ⓐ Pokud dítěti není ve třídě dobře, těžko se může učit něčemu novému
- ⓐ Důležitost školní docházky tkví minimálně z 50% v tom, že se děti navzájem potkávají a učí se spolu komunikovat a spolupracovat
- ⓐ Pokud jsou ve třídě „ošetřené“ vztahy mezi dětmi a jasně stanovená pravidla, učí se učiteli lépe
- ⓐ Podporuje důvěru rodičů vůči škole

Sociometrické techniky

@ Dráček

@ Vlášek

@ Obláčky

@ Jdi k spolužákovi

Časová posloupnost setkání:

- ⓐ Rozehřátí – ledolamka, uvolnit se, být spontánní, většinou pohybová (5-7 minut)
- ⓐ Hlavní náplň - tematická hra (30 minut)
- ⓐ Ukončení, ošetření - každý má právo a prostor promluvit
- ručím za to, že děti odejdou v pořádku (10 minut)

Techniky na rozehrání

- @ Opičky
- @ Molekuly
- @ Koš s ovocem, Židle
- @ Zvířátka
- @ Železnice

Hlavní náplň - tematická hra:

Zaměřena na:

- Ⓜ Kooperaci
- Ⓜ Seznámení, či bližší vzájemné poznání
- Ⓜ Aktivizaci všech dětí
- Ⓜ Společné sdílení, prožívání
- Ⓜ Respektování druhých, toleranci odlišností

Hry na kooperaci

- @ Cokoliv tvoří společně
- @ Vyprávěné příběhy
- @ Hrad
- @ Nejvyšší věž
- @ Stavba města
- @ Strom třídy
- @ Sluníčko z rukou

Hry na seznámení, poznání

- @ Dvojice
- @ Jméno, oblíbené zvíře
- @ Klubíčko, jméno, barva
- @ Pohádková bytost
- @ Představení pohybem
- @ Čilá statistika

Hry na aktivizaci všech dětí

- ④ Tvoření pravidel – rámuje situaci, na něco zaměřené, všichni se podílí, formulovat v poz., podpis, sankce
- ④ Řady (podle výšky, velikosti ruky, počtu sourozenců....)
- ④ Pracující
- ④ Letí – běží – nos
- ④ Řetěz přátelství

Jak tematickou hru vést:

- ⓐ Namotivovat a vysvětlit – široké zadání, neříct pointu hned na začátku
- ⓐ Samostatná činnost dítěte – musím mlčet a nic nezpřesňovat, děti mají tendenci se doptávat, náš vstup ruší jeho prožívání
- ⓐ Konec – „vytěžení“ pro děti náročnější, než pro dospělé, dobré mít otázky („jaké to bylo?, „co nám to mohlo říct nového?, „co tě překvapilo?, „co na tom bylo dobrého?“)
- ⓐ Nutíme tím děti přemýšlet, poté tomu více rozumí

Hry na společné sdílení

- Po mé levici je volné místo
- Neboj se!
- Nakresli slunce (obálka)

Hry na respektování druhých, tolerance odlišností

- ⓐ Podporovat pocit „třídního vlastenectví“: „každý je významný, kdyby kdokoliv odešel, už by to nebyla naše třída“ (zvyšuje toleranci k ostatním)
- ⓐ Práce s příběhem, který je třídě „ušit na míru“
- ⓐ Čtení příběhů (viz kniha Příběhy pomáhají s problémy – Bernd Badegruber, Friedrich Pirkl)

Ukončení, ošetření

- @ Zklidnění dětí
- @ Každý má právo promluvit
- @ Každý za sebe řekne, jak to prožíval
- @ Náladoměr
- @ Ručím za to, že děti jsou v pořádku!

Závěrem – na co si dát pozor:

- Ⓜ Když se s dětmi začíná – „nejdou do toho“, musí si zvyknout (čím dříve, tím lépe)
- Ⓜ Zpočátku témata povrchová, méně zranitelná
- Ⓜ Těžkým tématům se zpočátku vyhnout: rodina, tělesný vzhled – mají obrany
- Ⓜ Hlídat, co na sebe řeknou - může být použito proti nim (lze zastavit a probrat s dítětem individuálně), je to má zodpovědnost
- Ⓜ Dítě má právo neúčastnit se, ale nemůže být divák a smát se ostatním

- ⓐ Neakceptovaný jedinec – není to na prožitkové techniky, spíše intervence zvenčí
- ⓐ Komunikační šum, kabaret – zastavit to a zeptat se: „co je děje?“, „jak tomu mám rozumět?“
- ⓐ Třídní šašek – nemá dobrou pozici, dělá to pro kamarádství, naším zásadním úkolem je se nesmát – pokud na jeho hru nepřistoupím, stoupne jeho sebevědomí

Kdy přizvat pomoc zvenčí?

- ⓐ Vždy, když se jedná o sekundární prevenci – již je ve třídě nějaká obtíž (neakceptovaný jedinec, šikana, drogy, narušený vztah s třídním učitelem....)
- ⓐ Když máte subjektivní pocit, že potřebujete podporu, pomoc

Kam se lze obrátit?

- @PPP SK OP Kladno
- @SVP Slaný
- @Prev - centrum Praha
- @PPP Step Kladno

Literatura:

- Ⓜ Hermochová Soňa: 4 dílné skriptum – Metody aplikované sociální psychologie
- Ⓜ Mertin, Šimonovský: Hry pomáhají s problémy
- Ⓜ Kolařík Marek: Sociálně psychologický výcvik
- Ⓜ Portál Odysea
- Ⓜ Portmanová R., Schneiderová E.: Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění
- Ⓜ Doležalová Edita: Hry na každý měsíc. Pro děti od 5 do 11 let.
- Ⓜ Badegruber B., Pirkl F.: Příběhy pomáhají s problémy
- Ⓜ <http://pohoda.scio.cz/content/download/napadnik.pdf>

Závěrem:

- 🌐 Děkuji za pozornost, tato prezentace vznikla s použitím materiálů ze semináře PhDr. Richarda Brauna – školního psychologa z Prahy Čimic
- 🌐 Také s podporou PhDr. Kataríny Rudleové